

RIKSDAGENS SVAR 182/2005 rd

Regeringens proposition med förslag till lagar om Luftfartsverket, Luftfartsförvaltningen och avgift för övervakning av flygtrafiken samt om ändring av vissa lagar som har samband med dem

Ärende

Regeringen har till riksdagen överlämnat sin proposition med förslag till lagar om Luftfartsverket, Luftfartsförvaltningen och avgift för övervakning av flygtrafiken samt om ändring av vissa lagar som har samband med dem (RP 138/2005 rd).

Beredning i utskott

Kommunikationsutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (KoUB 25/2005 rd).

Beslut

Riksdagen har godkänt följande uttalande:

Riksdagen förutsätter att statsrådet vid behov i en tilläggsbudget ser till att det anslag på 3,0 miljoner euro som kommunikationsministeriet föreslagit införs i Luftfartsverkets nettoutgifter

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om Luftfartsverket

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Ställning inom förvaltningen

Luftfartsverket är ett statligt affärsverk inom kommunikationsministeriets förvaltningsområde.

På Luftfartsverket tillämpas lagen om statliga affärsverk (1185/2002, nedan *affärsverkslagen*), om inte annat föreskrivs i denna lag.

2 §

Verksamhetsområde

Luftfartsverkets verksamhetsområde omfattar

- 1) flygplatserna och servicen på dem,
- 2) flygtrafiktjänsten och flygtrafiktjänstsystemen,
- 3) annan verksamhet i anslutning till flygplatserna och flygtrafiken.

3 §

Uppgifter som skall skötas enligt företagsekonomiska principer

Luftfartsverket skall bedriva affärsverksamhet inom det verksamhetsområde som anges i 2 §. Särskilt skall Luftfartsverket i syfte att främja luftfarten

1) driva och utveckla statens flygplatsnät och flygtrafiktjänstsystemet i Finland för den civila och militära luftfartens behov,

2) tillhandahålla flygtrafiktjänster inom det luftrum för vilket Finland ansvarar.

Bestämmelser om flygtrafiktjänsten finns i 12 kap. i luftfartslagen (/).

4 §

Luftfartsverkets offentliga serviceuppgifter

Luftfartsverket har särskilt i uppgift att erbjuda sig att ordna de offentliga serviceuppgifter enligt 2 mom. som ansluter sig till dess verksamhetsområde.

Luftfartsverket kan som offentliga serviceuppgifter i anslutning till sitt verksamhetsområde sköta

1) driften av företagsekonomiskt olönsamma delar av statens flygplatsnät,

2) produktion av flygplats- och flygtrafiktjänster för särskilda behov inom utbildningen på luftfartens område,

3) särskilda uppgifter som territorialövervakningen och sjöräddningen förutsätter av flygplatserna och flygtrafiktjänsten,

4) särskilda beredskapsuppgifter som beredskapslagstiftningen kräver,

5) särskilda uppgifter i anslutning till räddningsväsendet,

6) andra lämpliga offentliga serviceuppgifter enligt riksdagens beslut.

5 §

Förberedelseskylldighet

Luftfartsverket förbereder sig på att sköta uppgifter även i undantagsförhållanden enligt

vad kommunikationsministeriet särskilt bestämmer.

6 §

Prissättning

Luftfartsverket finansierar sin affärsverksamhet med avgifter som det fastställer enligt företagsekonomiska principer och med andra intäkter av affärsverksamheten.

Med avvikelse från 1 mom. fastställer Luftfartsverket avgifterna för de offentliga serviceuppgifter som nämns i 4 § så att de motsvarar kostnaderna för utförandet av dem. Över utgifterna för och inkomsterna av skötseln av dessa uppgifter samt över tillgångar och ansvar upprättas för varje räkenskapsperiod en separat kalkyl.

7 §

Försäkringsbegränsning

Statsrådet kan besluta om att begränsa försäkrandet av Luftfartsverkets flygplatsverksamhet och flygtrafiktjänst. Statsrådet skall i sitt beslutsfattande beakta storleken av de skador som eventuellt skall ersättas med försäkringar, begränsningens inverkan på statens risk och kostnader samt konkurrensneutraliteten.

8 §

Personal och ledningen

Luftfartsverket kan anställa personal i både tjänste- och arbetsavtalsförhållande.

Bestämmelser om Luftfartsverkets verkställande direktör finns i 11 § i affärsverkslagen. Luftfartsverket kan ha en vice verkställande direktör.

9 §

Närmare bestämmelser

Genom förordning av statsrådet kan utfärdas närmare bestämmelser

1) om en styrelse enligt 9 § i affärsverkslagen,

2) om styrelsens uppgifter enligt 10 § i affärsverkslagen,

3) om en verkställande direktör enligt 11 § i affärsverkslagen,

4) om Luftfartsverkets vice verkställande direktör.

10 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den

20 .

Genom denna lag upphävs lagen av den 14 december 1990 om Luftfartsverket (1123/1990), nedan *den upphävda lagen*, jämte ändringar.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Luftfartsverket behåller sina rättigheter och skyldigheter enligt den upphävda lagen, om inte annat föreskrivs genom lag.

Luftfartsverkets personal behåller vid övergången sina rättigheter och skyldigheter enligt tidigare anställningsförhållanden, om inte annat föreskrivs genom lag.

Lag

om Luftfartsförvaltningen

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Luftfartsförvaltningen

För säkerhets- och förvaltningsuppgifter på luftfartens område finns Luftfartsförvaltningen som underlyder kommunikationsministeriet.

2 §

Syfte

Luftfartsförvaltningens syfte är att främja luftfartens allmänna säkerhet och luftfartsskyddet för den civila luftfarten, att behandla frågor som gäller den kommersiella luftfarten och trafikens smidighet samt att minska miljöolägenheterna av luftfarten.

3 §

Uppgifter

Luftfartsförvaltningen har till uppgift att

1) sörja för den allmänna flygsäkerheten och tillsynen över luftfarten samt ansvara för de uppgifter i anslutning till den civila luftfarten som den ålagts i luftfartslagen (/) eller i andra bestämmelser,

2) delta i det internationella samarbetet och EU-samarbetet inom den civila luftfarten.

4 §

Ledning och beslutanderätt

Luftfartsförvaltningen leds av en överdirektör. Överdirektören beslutar om utfärdandet av

rättsnormer inom Luftfartsförvaltningens behörighetsområde. Direktören avgör också övriga frågor som ankommer på Luftfartsförvaltningen, om det inte har föreskrivits eller i arbetsordningen bestäms att någon annan tjänsteman vid Luftfartsförvaltningen skall avgöra dem.

5 §

Upprätthållande av yrkeskunskap

Anställda hos Luftfartsförvaltningen för vilkas uppgifter gäller särskilda krav beträffande upprätthållande av yrkesskicklighet kan upprätthålla sin yrkesskicklighet genom att i bisyssla arbeta hos någon som bedriver luftfartsverksamhet. Om sådant arbete och om villkoren för det avtalas särskilt mellan Luftfartsförvaltningen, dess anställda och nämnda verksamhetsidkare.

Bestämmelserna i 28 § 1 mom. 4 punkten i förvaltningslagen (434/2003) om jäv för en i 1 mom. nämnd person när ärenden som gäller en i momentet avsedd verksamhetsidkare behandlas inom Luftfartsförvaltningen tillämpas inte på tillsynen över flygtrafiktjänsten eller på beslutsfattandet gällande den.

6 §

Avgifter

I fråga om avgifter för Luftfartsförvaltningens prestationer tillämpas lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992). Det kan bestämmas att avgiften för en sådan prestation allmänt uppbärs till ett lägre belopp än prestationens självkostnadsvärde eller att avgiften inte alls skall uppbäras, om någon av de anledningar som avses i 6 § 3 mom. i lagen om grunderna för avgifter till staten föreligger. Som en sådan anledning beaktas särskilt följande:

1) strukturen för och nivån på avgifterna för motsvarande prestationer i Europeiska unionens medlemsstater och i unionens organ,

2) tryggheten av luftfartens förutsättningar och främjandet av luftfartens säkerhet, eller

3) främjandet av konkurrensen inom flygtrafiken.

Närmare bestämmelser om avgifter för Luftfartsförvaltningens prestationer utfärdas genom förordning av kommunikationsministeriet.

7 §

Närmare föreskrifter

I fråga om behörighetsvillkoren för Luftfartsförvaltningens överdirektör och de direkt underlydande direktörerna, besättande av tjänster och förordnande av överdirektörens ställföreträdare gäller statstjänstemannalagen (750/1994). Bestämmelser om Luftfartsförvaltningens uppgifter finns i 3 § och i luftfartslagen. Närmare bestämmelser om detta och om Luftfartsförvaltningens administration utfärdas genom förordning av statsrådet. Genom förordning av statsrådet utfärdas också bestämmelser om talerätt hos andra myndigheter och vid förrättningar.

Överdirektören fastställer Luftfartsförvaltningens arbetsordning. I den bestäms om

- 1) organisationen,
- 2) användningen av beslutanderätt,
- 3) den interna ledningen,
- 4) andra ersättare än överdirektörens ställföreträdare,
- 5) övriga frågor som gäller den interna förvaltningen.

8 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .
Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

9 §

Övergångsbestämmelser

Vad som någon annanstans föreskrivs om Luftfartsverkets offentliga förvaltningsuppgifter och om utfärdande av rättsnormer gäller sedan denna lag trätt i kraft Luftfartsförvaltningen.

De förvaltningsärenden som när denna lag träder i kraft är anhängiga vid Luftfartsverket och som enligt denna lag skall skötas av Luftfartsförvaltningen överförs till Luftfartsförvaltningen för behandling och avgörande.

De anställda i tjänste- och arbetsavtalsförhållande vid Luftfartsverkets särskilda enhet för myndighetsuppgifter (*Luftfartsinspektionen*) samt vid Luftfartsverkets genom arbetsordningen upprättade myndighetsenhet med ansvar för övriga myndighetsärenden (*Luftfartspolitiska enheten*) övergår till Luftfartsförvaltningen.

Tjänsterna för de anställda i tjänsteförhållande som överförs till Luftfartsförvaltningen blir när denna lag träder i kraft tjänster vid Luftfartsförvaltningen. De anställda behåller de rättigheter och skyldigheter som vid övergången gäller enligt villkoren för deras anställningsförhållande. För överförande av tjänsterna behövs inte tjänstemännens samtycke.

Överdirektörstjänsten kan första gången besättas utan att tjänsten lediganslås. Tjänsten som chef för Luftfartsinspektionen indras utan uppsägning när denna lag träder i kraft.

Lag

om tillsynsavgift för flygtrafiken

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Tillämpningsområde

För tillsyn över flygsäkerheten och de offentliga förvaltningsuppgifter som gäller luftfarten uppbärs till staten en tillsynsavgift för flygtrafiken enligt vad som bestäms i denna lag.

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *flygplats* en sådan trafikflygplats enligt 80 § i luftfartslagen (/) som är öppen för regelbunden inrikes eller internationell flygtrafik,

2) *avgiftsperiod* en period av tre kalendermånader som börjar den 1 januari, april, juli respektive oktober,

3) *betalningsskyldig flygplatsens ledningsenhet*.

3 §

Behörig myndighet

Uttag och tillsyn av avgiften sköts av Luftfartsförvaltningen, som kan meddela närmare föreskrifter om betalningsförfarande och bokföring samt fastställa formuläret för den deklara-tionsblankett som behövs för påförande av avgiften.

2 kap.

Påförande och uttag av avgiften

4 §

Beloppet av och grunderna för tillsynsavgiften för flygtrafiken

Tillsynsavgiften för flygtrafiken uppgår på varje flygplats till 0,90 euro per passagerare som

fyllt två år och som under föregående kalenderår har avrest från flygplatsen med ett luftfartyg i kommersiell lufttransport. Avgiften tas ut endast till den del den överstiger 20 000 euro.

5 §

Den betalningsskyldiges deklarationsskyldighet

Den betalningsskyldige skall avge en skriftlig deklaration till Luftfartsförvaltningen avseende föregående kalenderår senast den 31 januari. Deklarationen skall innehålla de uppgifter som behövs för påförande av avgiften.

6 §

Påförande av avgiften

Luftfartsförvaltningen fastställer avgiften utan dröjsmål på grundval av deklarationen och andra utredningar som den har fått.

7 §

Betalning av avgiften

Avgiften för kalenderåret skall betalas i fyra lika stora poster senast den 15 dagen i betalningsperiodens andra kalendermånad.

Om den betalningsskyldige inte har fått del av avgiftsbeslutet före utgången av den tid som avses i 1 mom. skall avgiften betalas enligt deklarationen eller den betalningsskyldiges bokföring.

Om den betalningsskyldige inte har betalat avgiften inom utsatt tid eller har betalat den till lägre belopp än vad som fastställts i avgiftsbeslutet, skall Luftfartsförvaltningen utan dröjsmål ålägga den betalningsskyldige att betala den obetalda avgiften.

8 §

Betalning efter betalnings- eller förfallodag

För avgifter som betalats efter betalnings- eller förfallodagen skall dröjsmålspåföljder uträk-

nas i enlighet med lagen om skattetillägg och förseningsränta (1556/1995).

Om dröjsmålspåföljderna för debiterad avgift inte har betalats i samband med betalningen av avgiften, skall den del av avgiften som på grund av dröjsmålspåföljderna fortfarande är obetald och de för denna del uträknade påföljderna av dröjsmål tas ut särskilt. Om dröjsmålspåföljderna för en avgift som skall betalas på eget initiativ inte har betalats i samband med betalningen av avgiften, skall påföljderna av dröjsmål tas ut särskilt.

9 §

Förhöjd avgift

Om den betalningsskyldige utan giltig orsak har inlämnat en deklaration eller en annan uppgift eller handling som är felaktig eller väsentligt bristfällig eller om deklarationsskyldigheten helt eller delvis har försummats kan avgiften höjas med högst 30 procent.

Om den betalningsskyldige uppsåtligt eller av grov oaktsamhet har lämnat en bristfällig, missvisande eller felaktig deklaration, annan uppgift eller handling eller på annat sätt försummat sin deklarationsskyldighet och detta förfarande har varit ägnat att leda till att den betalningsskyldige eventuellt inte hade påförts någon avgift, kan avgiften höjas med högst 50 procent.

10 §

Efteruppbörd

Om den betalningsskyldige helt eller delvis har försummat sin deklarationsskyldighet eller inlämnat en bristfällig, missvisande eller felaktig deklaration eller annan uppgift eller handling, och avgiften eller en del av den därför inte har påförts, skall den betalningsskyldige påföras den icke uttagna avgiften samt en föreskriven förhöjning. Efteruppbörden kan verkställas inom tre år från början av kalenderåret efter det år då avgiften påfördes eller borde ha påförts.

11 §

Betalningsställen

I fråga om betalningsställen, betalningskostnader, överföring av avgifter som penninginrättningar mottagit till Luftfartsförvaltningen, ersättning till penninginrättningar för dataöverföring och dröjsmålsränta på grund av en penninginrättnings försummelse att överföra avgifterna tillämpas 7, 12 och 14 § i lagen om skatteuppbörd (609/2005).

3 kap.

Rättelse och ändringssökande

12 §

Rättelse till den betalningsskyldiges fördel

Om den betalningsskyldige på grund av ett fel har påförts en för stor avgift eller har fått ett för litet belopp i återbäring skall avgiftsbeslutet rättas om saken inte har avgjorts genom beslut med anledning av besvär. Rättelse till den betalningsskyldiges fördel kan göras inom tre år från början av kalenderåret efter påförandet av avgiften.

13 §

Rättelse till betalningsmottagarens fördel

Om den betalningsskyldige, på grund av ett räknepel eller ett motsvarande misstag eller på grund av att saken till någon del inte har utretts, inte har påförts en föreskriven avgift eller en del av avgiften oberoende av den betalningsskyldige, skall avgiftsbeslutet rättas, om inte saken har avgjorts genom beslut med anledning av besvär. Rättelse till betalningsmottagarens fördel kan göras inom ett år från början av kalenderåret efter det år då avgiften påfördes eller borde ha påförts.

14 §

Rättelseyrkande

Rättelse i ett avgiftsbeslut får sökas hos Luftfartsförvaltningen. Rättelseyrkande i ett ärende som gäller påförande av avgift skall framställas inom tre år från ingången av kalenderåret efter det år då avgiften påfördes, dock senast 60 dagar efter delfåendet av beslutet.

15 §

Sökande av ändring hos förvaltningsdomstolen

Luftfartsförvaltningens beslut med anledning av ett rättelseyrkande överklagas genom besvär hos Helsingfors förvaltningsdomstol. Rätt att för statens del överklaga Luftfartsförvaltningens beslut har den direktör vid Luftfartsförvaltningen som ansvarar för administrativa ärenden.

På överklagande tillämpas i övrigt vad som bestäms i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

16 §

Betalning medan ändringssökande pågår

Avgiften skall oberoende av besvär betalas inom utsatt tid, om inte förvaltningsdomstolen beslutar något annat.

17 §

Sökande av ändring hos högsta förvaltningsdomstolen

Förvaltningsdomstolens beslut får överklagas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

Besvären skall anföras inom 30 dagar från delfåendet av förvaltningsdomstolens beslut. Besvärsskriften skall inom besvärstiden inlämnas till högsta förvaltningsdomstolen. Besvärsmåttet för statens del har den direktör vid Luftfartsförvaltningen som ansvarar för administrativa ärenden.

18 §

Ränta på belopp som återbetalas

Om en avgift återbetalas på grund av rättelse av debiteringen eller överklagande, betalas på det återbetalade beloppet återbäringsränta enligt 4 kap. i lagen om beskattningsförfarande (1558/1995) från betalningsdagen till återbetalningsdagen.

4 kap.

Särskilda bestämmelser

19 §

Bokföringsskyldighet

Flygplatsens ledningsenhet skall för påförandet av avgiften föra bok på ett sådant sätt att det av bokföringen framgår passagerarantalen i flygplatsens kommersiella trafik i enlighet med 4 § samt övriga uppgifter som behövs för påförande av avgiften och övervakning av betalningen.

Bokföringsmaterialet enligt 1 mom. skall upprättas i vanlig läsbar skriftlig form eller i ma-

skinläsbart datamedium så att det kan tas fram i vanlig läsbar skriftlig form eller i en allmänt använd lagringsform.

20 §

Informationsskyldighet

Den betalningsskyldige skall på begäran för Luftfartsförvaltningen eller en av denna förordnad sakkunnig och ojävig person för granskning visa sitt bokföringsmaterial och övriga för påförande av avgifter och övervakning av betalning nödvändiga uppgifter i begärd form.

5 kap.

Ikraftträdande

21 §

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Denna lag träder i kraft den 20 .
Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Lag

om ändring av territorialövervakningslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i territorialövervakningslagen av den 18 augusti 2000 (755/2000) 23 § 2 mom. och fogas till lagen en ny 24 a § som följer:

23 §

Territorialövervakningsmyndigheterna

— — — — —
Sjöfartsverket är på sitt verksamhetsområde territorialövervakningsmyndighet, och det jämsställs med de i 1 mom. avsedda territorialövervakningsmyndigheterna, om inte något annat bestäms nedan i denna lag.
— — — — —

rialövervakningsuppgifter enligt denna lag inom sitt eget verksamhetsområde enligt vad som särskilt avtalas om saken i avtal mellan Luftfartsverket och försvarsministeriet. Luftfartsverket kan emellertid inte genom avtal tilldelas uppgifter som innebär betydande utövning av offentlig makt.

Luftfartsverket skall meddela militär- och gränsbevakningsmyndigheterna om territorieförseelser och territoriekränkningar eller hot därom, samt med de medel som står till buds vidta åtgärder för att förhindra territorieförseelser och territoriekränkningar.

24 a §

Luftfartsverkets territorialövervakningsuppgifter

Luftfartsverket skall biträda territorialövervakningsmyndigheterna genom att sköta territo-

Denna lag träder i kraft den 20 .

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Lag**om ändring av 4 och 14 § i sjöräddningslagen**

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i sjöräddningslagen av den 30 november 2001 (1145/2001) 4 § 2 mom. 2 punkten,

ändras 4 § 1 mom. och 14 § 1 mom. och 2 mom. 3 punkten samt

fogas till 4 § ett nytt 3 mom., varvid nuvarande 3 mom. blir 4 mom., som följer:

4 §

Övriga sjöräddningsmyndigheter

Nödcentralsverket, Meteorologiska institutet, kommunernas brandkårer, Sjöfartsverket, Havsforskningsinstitutet, polisen, försvarsmakten, social- och hälsovårdsmyndigheterna, tullverket och miljömyndigheterna (*övriga sjöräddningsmyndigheter*) är utöver gränsbevakningsväsendet skyldiga att delta i uppgifter inom sjöräddningstjänsten, om det är motiverat med tanke på de uppgifter som ingår i deras verksamhetsområden eller om det är nödvändigt med

beaktande av hur allvarligt det kritiska läget är eller dess särskilda karaktär och utförandet av uppgiften inte avsevärt äventyrar myndighetens utförande av någon annan viktig lagstadgad uppgift.

— — — — —
Luftfartsverket deltar i sjöräddningstjänstens efterspanings- och räddningsverksamhet genom att inom sitt verksamhetsområde tillhandahålla tjänster enligt vad som särskilt avtalas om saken i avtal mellan Luftfartsverket och inrikesministeriet.
— — — — —

14 §

Rätt att få uppgifter av myndigheter

Gränsbevakningsväsendet har rätt att utan hinder av sekretessbestämmelserna avgiftsfritt av övriga sjöräddningsmyndigheter få uppgifter som behövs i planeringen av sjöräddningstjänsten och som gäller den nämnda myndighetens aktionsberedskap och placering samt beredskaps-, identifierings- och kontaktuppgifter i fråga om personalen. Gränsbevakningsväsendet har rätt att få motsvarande uppgifter av Luftfartsverket samt att överlåta uppgifter till Luftfartsverket.

I kritiska lägen har gränsbevakningsväsendet rätt att utan hinder av sekretessbestämmelserna avgiftsfritt få uppgifter som är nödvändiga för utförandet av uppdrag inom sjöräddningstjänsten enligt följande:

— — — — —
3) uppgifter om luftfartyg samt ägare och innehavare av luftfartyg ur Luftfartsförvaltningens informationssystem och om luftfartygstrafiken ur Luftfartsverkets informationssystem,
— — — — —

—————
Denna lag träder i kraft den 20 .
Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

—————
Helsingfors den 7 december 2005
—————